

Obchody Dnia Niepodległości Polski w Kijowie: **POLSKI RAJDOCROSS NIEPODLEGŁOŚCIOWY**

Z okazji 106. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w dniu 9 listopada Związek Polaków Ukrainy zorganizował jednocześnie kilka przedsięwzięć, w tym Polski Rajdocross Niepodległości – peten emocji bieg upamiętniający narodowego ducha i determinację.

Z okazji 106. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w dniu 9 listopada Związek Polaków Ukrainy zorganizował jednocześnie kilka przedsięwzięć, w tym:

- Polski Rajdocross Niepodległości – peten emocji bieg upamiętniający narodowego ducha i determinację.
- Polonez łączy – wspólny tańiec, który potączy nas w tradycji i dumie narodowej.
- Gala konkursu „Opowiem Ci o wojnie...” – wzruszające historie i wyjątkowe reportaże młodych ludzi.
- „Polska szafa” – pokaz mody podkreślający polską tożsamość i piękno naszych tradycji.
- Potanicówka – wspólna zabawa na zakończenie obchodów.

Nie zważając na wojnę projekt został pomyślnie zrealizowany. Na akcję przyszło wielu entuzjastów (w tym dzieci i młodzież) z różnych organizacji polskich kijowskiego okręgu konsularnego, takich jak: Polska Sobotnia Szkoła przy ZPU, Dom „Polonia” w Kijowie, KNKSP „Zgoda”, „Liga Polonistów”, Spółka „Białego Orła”, Asocjacja „Młodzi i Kreatywni”, KPSKO im. A. Mickiewicza, „Wspólna Przestrzeń Polskości”, OPPOS „Polonia”, ZPIT „Polanie znad Dniepru”. Uczestniczyli też przedstawiciele polskiej społeczności z innych zakątków Ukrainy. (Patrz str. 4)

Kościół

Bp Krywicki: Ukraina przygotowuje się do kolejnej wojennej zimy

„Obecne potrzeby Ukrainy wcale nie są mniejsze od tych, które mieliśmy trzy lata temu. Cały czas są ludzie, którzy uciekają spod gradu pocisków i przemieszczają się w inne rejony Ukrainy. Oni potrzebują naszej pomocy” – mówi Rádiu Watykańskiemu bp Witalij KRYWICKI, ordynariusz stołecznej diecezji kijowsko-żytomierskiej.

Zdaniem bpa Krywickiego sytuacja socjalna na Ukrainie wcale nie jest lepsza, od tego, co miało miejsce na początku wojny. Cały czas są ludzie, którzy uciekając przed wojną przemieszczają się ze wschodnich i południowych rejonów kraju. Szukają oni pomocy w Ukrainie centralnej i zachodniej. Kościół katolicki stara się im pomagać. Dlatego potrzebna jest nadal żywność i lekarstwa. Zdaniem rzymskokatolickiego ordynariusza kijowsko-żytomierskiego, obecna pomoc staje

się bardziej wyspecjalizowana. Sporą grupę stanowią weterani wojenni, którzy wracają z frontu z ranami fizycznymi i psychicznymi. Oczekują oni nie tylko pomocy medycznej, ale także duchowego wsparcia.

Ukraina przygotowuje się teraz do kolejnej już wojennej zimy. Nie wiadomo jaka ona będzie. Ośrodki prowadzone przez Kościół, posiadają co prawda generatory prądotwórcze, ale potrzebne jest do nich paliwo, które jest kosztowne. To jest kolejne duże wyzwanie, przed jakim w opinii bp Krywickiego

Bp Witalij Krywicki, ordynariusz diecezji kijowsko-żytomierskiej

staje Kościół, w perspektywie najbliższych miesięcy.

Ukraina jest wdzięczna za pomoc jaką otrzymuje z Polski i innych krajów świata. Ludzie o tym wiedzą i modlą się za swoich dobrodziejów. Biskup Krywicki podkreśla, że modlitwa osób, które doświadczają dramatu wojny jest silna i gorliwa. Ludzie modlą się o sprawiedliwe zakończenie wojny i o błogosławieństwo Boże dla tych, którzy o Ukrainie nie zapominają.

Ks. Mariusz Krawiec SSP – Kijów, Vatican News

Wydarzenie

W dniach 8-12 listopada 2024 r. odbyło się zgromadzenie liderów organizacji polonijnych całego świata pt.: „Senat Polonii – Polska i Polonia razem w nowej globalnej rzeczywistości”.

Według programu ramowego, poprzednio ustalonego przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, w obradach RPŚ brało udział do stu osób z prawie trzydziestu krajów. Posiedzenia odbywały się naprzemiennie w Warszawie i Pułtusk. Uczestnicy mieli do dyspozycji ekskluzywne sale, hotel na Zamku z restauracją oraz dwa autobusy.

Na pierwszym posiedzeniu RPŚ podczas sesji inauguracyjnej obrady się odbywały w gmachu Sejmu RP w Warszawie pod przewodnictwem Prezesa Rady Polonii Świata pana Jarosława Narkiewicza z Wilna.

Marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska w liście do zgromadzonych napisała: „Senat, jako opiekun Polonii i Polaków za granicą, jest naturalnym partnerem otwartym na państwa głos, pomysły i zaangażowanie. Bardzo liczę na współpracę z waszymi organizacjami.”

List odczytał koordynator ds. Polonii i Polaków za granicą Robert Tyszkiewicz, tym samym wyznaczając wysokie tempo udziału delegatów w bardzo bogatym programie obrad.

Takie tempo trzydniowej pracy Rady uwarunkowały dwie plenarne sesje tematyczne, dwie fakultatywne sesje tematyczne, plenarna sesja zakończeniowa, uroczysta kolacja i spotkanie integracyjne oraz udział w uroczystościach Święta Niepodległości Polski i Mszy św. w Bazylice Pułtuskiej.

Programowa tematyka obrad ogarnęła wszystkie ważne kierunki zainteresowań i działalności organizacji polonijnych: od ustaw, praw obywatelskich, sytuacji w państwach ościennych, zagadnień kultury i oświaty do polonijnej aktywności młodzieży, harcerstwa, folkloru, sportu i turystyki. Bardzo aktualnym okazał się temat „Polskość, miejsca pamięci i trudna historia – przekaz

Senat Polonii – Polska i Polonia razem w nowej globalnej rzeczywistości

Podczas sesji inauguracyjnej obrady się odbywały w gmachu Sejmu RP

międzypokoleniowy”. Po zakończeniu obrad poprosiliśmy o opinię delegatów z Polonii ukraińskiej.

Stanisław Kostecki, Wice-Prezes ZPU, Prezes Partii Polaków Ukrainy:

“Mówiąc o sytuacji na Ukrainie przypominałem, że przyjechałem z kraju walczącego z rosyjskim najeźdźcą w warunkach okropnej wojny, w której również walczą Polki i Polacy z Ukrainy i innych krajów. Mówiłem też o idei powołania Polskiego Towarzystwa Kombatantek i Kombatantów wojny rosyjsko-ukraińskiej.

Poruszyłem temat Rzezi Wołyńskiej, akcentując konieczność jak najszybszego przystąpienia do ekshumacji i godziwego pochówku szczątków niewinnych ofiar”.

Wiktoria Laskowska-Szczur, Prezes Kongresu Oświaty Polonijnej, Żytomierskiego Obwodowego ZPU wygłosiła referat o oświacie i mediach polonijnych, który wywołał zainteresowanie delegatów. Krótką tezę pani Wiktoria podała i do naszej gazety:

“Zjazd Rady Polonii Świata to kluczowy moment dla liderów polonijnych,

w którym omawiane są najistotniejsze wyzwania i potrzeby Polaków na emigracji. Na tym ważnym zebraniu wyznaczono wspólne cele i strategię, a także umocniono więzi między społecznościami polonijnymi na całym świecie”.

Każdy Polak widzi nową globalną rzeczywistość nie tylko w tendencjach

powszechnej militaryzacji świata, a po prostu nawet we własnym telefonie. Widzi również, że ogniwa kierownicze organizacji polonijnych, jak i cały Ruch Polonijny konsekwentnie starzeją się. Jak ma reagować Polonia na współczesne wezwania?

Delegaci z USA, Kanady, Australii, krajów UE w swoich wystąpieniach zwracali uwagę na konieczność zaangażowania młodzieży w Ruch Polonijny. Pierwszym poważnym krokiem w tym kierunku ma być Zjazd Liderów Młodzieżowych zaplanowany na 28 listopada br. Dla aktywizacji

działalności Polonii delegaci zaproponowali, aby prowadzić posiedzenia RPŚ nie jeden, a dwa razy na rok: jedne – w Polsce, drugie – w innym kraju. Również proponowano wyznaczyć kadencję prezesowania na dwa lata zamiast czterech.

Wielkie zainteresowanie obradujących wywołała kwestia nowelizacji Karty Polaka. Zaproponowałem, aby włączyć jednego przedstawiciela RPŚ do składu Komisji sejmowej z nowelizacji KP, a nie usuwać warunku otrzymania KP na podstawie “aktywnej działalności na rzecz polskiej kultury, oświaty, tradycji”.

Rezolucja przyjęta na zakończenie obrad RPŚ będzie do dyspozycji wszystkich organizacji polonijnych.

Eugeniusz Golybard

W wydarzeniu, reprezentując Związek Polaków Ukrainy, uczestniczyli: Stanisław Kostecki – wiceprezes ZPU, Wiktoria Laskowska-Szczur – członek ZG ZPU, Antoni Stefanowicz – honorowy członek Rady Polonii Świata

Rada Polonii Świata ma na celu reprezentowanie i służenie

Rada Polonii Świata jest federacją organizacji zrzeszających Polonię i Polaków poza granicami Polski, która powstała na mocy porozumienia w celu reprezentowania wspólnych interesów Polonii i Polaków na całym świecie.

Jej zadaniem jest służba Polonii i Polakom za granicą, w pełnej niezależności od grup gospodarczych oraz interesów indywidualnych, w oparciu o demokratyczne zasady wzajemnego poszanowania, politycznej neutralności i religijnej tolerancji.

Rada Polonii Świata jest kontynuacją Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata, która powstała w 1978 roku na Zjeździe w Toronto. Po zmianach ustrojowych w Polsce w 1989 r., na Zjeździe w Rzymie w 1994 r. zmieniono nazwę na Radę Polonii Świata, rozszerzając swoją działalność o organizacje Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej.

Zjednoczeni i pełni zrozumienia swej roli, prężni, wpływowi i szanowani w krajach osiedlenia Polacy, poprzez swoje lokalne wpływy tworzyli

skuteczne ośrodki polskiego lobbingu. Zostało to podkreślone m.in. w propozycji Kongresu Polonii Kanadyjskiej do zmienianego w 2000 roku statutu Rady Polonii Świata, w której Kongres zawsze odgrywał znaczącą rolę:

«W obecnej chwili, mimo że już w pełni niepodległy, Kraj w dalszym ciągu polega na mocnym i zdecydowanym głosie Polonii Świata i na jej wpływach na rządy w krajach osiedlenia. Rada Polonii Świata w swej pracy kieruje się ponad tysiącletnią tradycją Narodu Polskiego, wynikającą z kul-

tury łańciskowej i silnych związków z Kościołem. Jej niezmiennym zadaniem jest: Służba Polonii Świata i Polsce».

To przesłanie wynikające z troski o los Narodu Polskiego pozostaje nadal aktualne, ponieważ nadrzędnym celem RPŚ jest Pomyślność Polski i Polaków oraz dbanie o to, aby Polska była krajem rozwijającym się i szanowanym na całym świecie.

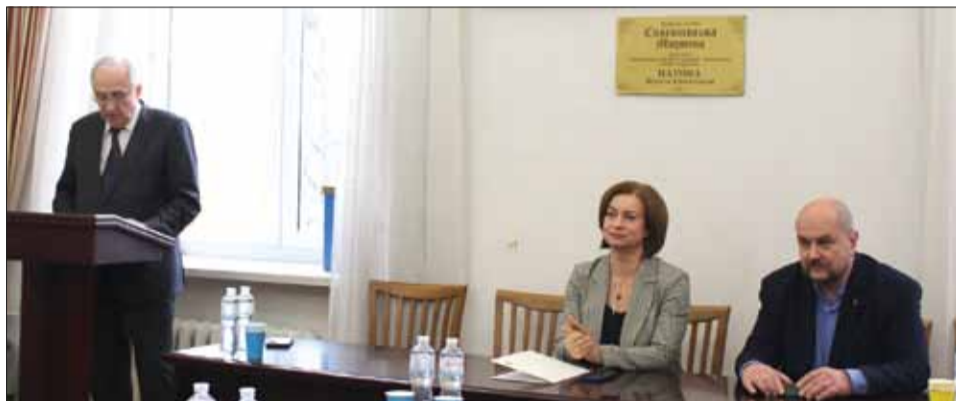
Ze strony:

<http://rada-polonii-swiata.org/rps.php>

Międzynarodowa harmonia i jedność duchowa są kluczem do zwycięstwa Ukrainy

Forum Tolerancji

W dniu 14 listopada w Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki odbyło się IV Kijowskie Forum Tolerancji (platforma międzyetniczna i międzywyznaniowa). Organizatorem Forum był Wydział Kultury Urzędu Miejskiego w Kijowie.

Głównym celem Forum jest zjednoczenie i konsolidacja przedstawicieli wszystkich społeczności etnicznych i wyznań zamieszkujących stolicę w ich działalności publicznej i społecznej na rzecz pokoju i dobrobytu, poprzez synergię wszystkich kultur narodowych w warunkach wojny. Różnorodność etniczna i religijna jest podstawą bogactwa społeczeństwa. Wzbogaca naszą historię, wypełnia ją wieloma tradycjami, językami, zwyczajami, wierzeniami. Buduje mosty pomiędzy kulturami, uczy tolerancji i zrozumienia innych kultur.

Na Forum przedstawiciele różnych wspólnot narodowych przedstawili wiele aktualnych tematów, które dotyczą naszych Ukraińców, przedstawiciele wspólnot etnicznych i religijnych.

Obchody 106. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w Kropywnyckim

10 listopada proboszcz parafii rzymsko-katolickiej w Kropywnyckim o. Rostysław Riabow odprawił w kościele Ducha Świętego mszę świętą w intencji Polaki i Polaków. Po mszy członkowie Polonii i inni parafianie częstowali się rogalami świętomarcińskimi. Złożono kwiaty i ustawiono światełka przy tablicach upamiętniających urodzonych w Kropywnyckim Polaków, bohaterów, którzy walczyli o niepodległość Polski – Włodzimierza Dunin-Żuchowskiego i Grzegorza Doliwa-Dobrowolskiego.

Obchody 106. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości odbywają się w Kropywnyckim w ramach realizacji zadania publicznego pod nazwą „Utrzymanie struktury – Stowarzyszenie Polaków Regionu Kirowogradzkiego „Polonia im. K. Szymanowskiego w Kropywnyckim” realizowanego w ramach projektu pt. „Polska ostoja. Wzmacnianie organizacji polskiej mniejszości na Ukrainie- cz. II” realizowanego przez Fundację Wolność i Demokracja. Projekt finansowany z budżetu państwa polskiego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – media i struktury”.

NOTA BENE

POLSKA AGENCJA PRASOWA

POLSKA

11 listopada w Polsce odbywały się obchody Narodowego Święta Niepodległości. W uroczystościach państwowych upamiętniających wydarzenia sprzed 106 lat uczestniczyły najważniejsze osoby w państwie, m.in. prezydent Andrzej Duda, marszałek Sejmu Szymon Hołownia i marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska. Polska musi mieć dobre stosunki z USA niezależnie od tego, kto jest prezydentem – podkreślił szef MSZ Radosław Sikorski. Jak dodał, widzi pole do negocjacji ważnych interesów z nową administracją amerykańską.

Radosław Sikorski, zapytany na konferencji prasowej w Gdańsku o wybory w Stanach Zjednoczonych, w których zwyciężył kandydat Republikanów Donald Trump, podkreślił, że szanujemy wynik tych wyborów. „Szczepujemy wynik wyborów w Stanach Zjednoczonych, to jest przekonujące zwycięstwo” - dodał.

W Redzikowie odbyła się uroczystość oficjalnego otwarcia bazy amerykańskiej tarczy antyrakietowej. Szef MSZ Radosław Sikorski: „Baza powstała przy zmieniających się rządach w USA i w Polsce, co oznacza, że jest pomnikiem nie tylko sojuszu polsko-amerykańskiego, ale także sojuszu polsko-polskiego.”

Otwarcie bazy w Redzikowie to kamień milowy w zakresie obrony przeciw rakietowej; „Polska staje się częścią najlepszej i najbardziej efektywnej obrony powietrznej” - powiedział wicepremier, szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz.

Agencje S&P Global Ratings oraz Fitch potwierdziły długoterminowy rating Polski w walucie obcej na poziomie „A-” ze stabilną perspektywą.

Polska przegrała w Porto z Portugalią 1:5 w meczu piłkarskiej Ligi Narodów.

Lider ugrupowania „Polska 2050”, Szymon Hołownia, ogłosił swój start w wyborach prezydenckich w 2025 r.

Wydana Ukrainie przez administrację prezydenta USA Joe Bidena zgoda na wykorzystywanie amerykańskiej broni do rażenia celów w głębi rosyjskiej nie zmienia biegu wojny, ale pokona putinowską propagandę - powiedział PAP były dowódca Wojsk Lądowych gen. Waldemar Skrzypczak.

UKRAINA

Żaden z kandydatów na prezydenta USA nie był dla Ukrainy idealny; obawiano się, że Kamala Harris będzie kontynuowała politykę Joe Bidena, a zwycięstwo Donalda Trumpa przyjęto ze spokojem, choć i świadomością ryzyka związanego z jego nieprzewidywalnością – ocenił ukraiński ekspert Ołeksij Melnyk.

W najbliższych miesiącach nie widać szans na odwrócenie sytuacji na ukraińskim froncie, a rosyjska inicjatywa się umacnia – mówi ekspert ds. wojskowości Mariusz Cielma. Możliwe odcięcie amerykańskiego wsparcia będzie jeszcze gorszym scenariuszem.

Ukraińcy szykują się do tego, żeby kontynuować walkę z rosyją bez wsparcia USA, podczas gdy triumfujący po wyborach prezydenckich Donald Trump deklaruje, że „powstrzyma wojnę” - oznajmił portal Politico.

Rzecznik Komisji Europejskiej zapewnił, że niezależnie od groźb Donalda Trumpa, że odetnie pomoc dla Ukrainy, Unia nadal będzie wspierać ten kraj militarnie i finansowo oraz zabiegać o zawarcie pokoju z rosyją na warunkach korzystnych dla Ukrainy.

ŚWIAT

Donald Trump wygrał wybory i zostanie 47. prezydentem USA. Trump zdobył 312 głosów elektorskich, a Kamala Harris 226. Republikanie zyskali kontrolę nad Senatem i utrzymali większość w Izbie Reprezentantów.

Kanclerz Niemiec Scholz przeprowadził rozmowę telefoniczną z putinem. Zełenski: telefon Scholza do putina otwiera puszkę Pandory.

Kanclerz Scholz, powszechnie krytykowany za rozmowę z putinem, potwierdził niezachwiane poparcie Niemiec dla Ukrainy, zapewniając, że żadna decyzja w sprawie rezultatu wojny nie zostanie podjęta bez Kijowa.

To w Warszawie będą prowadzone najważniejsze rozmowy o wojnie w Ukrainie - powiedział w Katowicach szef MSZ Radosław Sikorski, odnosząc się do rozmowy kanclerza Niemiec Olafa Scholza z putinem.

Nikt nie zatrzyma putina rozmowami telefonicznymi; one nie zastąpią wsparcia całego Zachodu dla Ukrainy - ocenił premier Donald Tusk.

Były prezydent Francji Francois Hollande ocenił, że Donald Trump przygotowuje „kapitulację Ukrainy”. Zdaniem Hollande’a Trump wstrzyma pomoc dla Kijowa i odda rosyjski okupowane ziemie Ukrainy.

Administracja prezydenta USA Joe Bidena dała zielone światło Ukrainie na wykorzystywanie amerykańskiej broni do rażenia celów w głębi rosyjskiej - podał Reuters. Według agencji Ukraina ma przeprowadzić pierwsze ataki dalekiego zasięgu w nadchodzących dniach przy użyciu pocisków ATACMS, mających zasięg ok. 300 km.

Rubryka przygotowana z wykorzystaniem materiałów
Polskiej Agencji Prasowej

Obchody 106. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę

Obchody Dnia Niepodległości Polski w Kijowie: Polski Rajdocross Niepodległościowy

Ciąg dalszy ze str. 1

Słowa podziękowania dla uczestników przedsięwzięcia wyraziła prezes ZPU Lesia Jermak - główny organizator akcji: „Mamy za co dziękować Polsce. Niech nasza wdzięczność zostanie przekazana poprzez oddanie hołdu Polakom, którzy są związani z naszym miastem i Ukrainą! Wielki szacunek i podziękowania dla każdego z uczestników!”.

Przed rozpoczęciem rajdocrossu na podwórku Związku Polaków Ukrainy wszyscy biorący udział w akcji odśpiewali hymn Polski i rozpostarli

ogromną biało-czerwoną flagę Rzeczypospolitej Polskiej.

W rajdzie wzięły udział samochody udekorowane polskimi i ukraińskimi flagami, w większości polscy aktywiści pokonali trasę pieszo, niosąc dumnie przez miasto polskie flagi. Trasa rozpoczęła się przy biurze Związku Polaków Ukrainy, prowadząc uczest-

ników przez symboliczne miejsca dla polskiej społeczności w Kijowie. Uczestnicy przeszli ulicą Franki, odwiedzili Bibliotekę Polską im. A. Mickiewicza i dotarli na ul. Jarosławiw Wał, gdzie w Ambasadzie RP w Kijowie uczestników powitała konsul RP Anna Babiak-Owad. Kolejnym punktem była Złota

Brama – miejsce o szczególnym znaczeniu dla historii Polski i Ukrainy.

Rajdocross zakończył się na Placu Teatralnym, gdzie wszyscy uczestnicy wspólnie zatańczyli symbolicznego poloneza, podkreślając jedność i więź polsko-ukraińskiej społeczności.

Inf. DK (Zdjęcia: A. Plaksina)

Dzień Niepodległości Polski w Kijowie to czas, który łączy pokolenia, a w tym roku było to szczególnie widoczne. Po emocjonującym Rajdocrossie odbyła się akcja „Polonez łączy”, podczas której ta tradycyjna polska melodia i taniec połączyły Polaków – od najmłodszych po najstarszych, pokazując piękno i siłę wspólnoty.

Kolejnym, wspaniałym punktem obchodów był pokaz mody „Polska Szafa”, organizowany już po raz czwarty przez Związek Polaków Ukrainy. Na podium zaprezentowali się zarówno doświadczeni uczestnicy, jak i debiutanci, którzy poprzez swoje stylizacje chcieli wyrazić połączenie teraźniejszości z tradycją – z dumą ukazując swoją polskość.

Polonez i Polska Szafa czyli Świątowanie Dnia Niepodległości Polski!

Obecna na pokazie po raz pierwszy konsul RP Anna Babiak-Owad, zachwycona prezentacją i atmosferą pokazu, wręczyła Dyplomy uczestnikom, a Prezes Związku Polaków Ukrainy wręczyła upominki.

Czekamy z niecierpliwością na przyszłoroczną, jubileuszową 5 edycję „Szafy” i nie mamy wątpliwości, że będzie to coś wyjątkowego! Z całego serca życzymy pomysłodawczyni tego projektu prezes Związku Polaków Ukrainy Pani Lesi Jermak dalszych inspiracji i sukcesów. Dziękujemy wszystkim za wspólne świątowanie i wspinałe emocje!

Inf. ZPU (Zdjęcia: M. Buchera)

Obchody 106. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę

Wolność nie jest dana raz na zawsze i musimy o nią dbać każdego dnia

„Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek terażniejszości i nie ma prawa do przyszłości”

(Józef Piłsudski)

Narodowe Święto Niepodległości, obchodzone 11 listopada, jest jednym z najważniejszych dni w polskim kalendarzu narodowym, przypominającym o odzyskaniu przez Polskę suwerenności w 1918 roku po 123 latach zaborów. Historia Polski - to nie tylko dni szczęśliwe i spokojne, to także narodowe powstania, przelana krew, cierpienie na zesłaniu. Chcąc przybliżyć nadejście wolności Polacy walczyli, cierpieli i umierali. Jednakże mieli ojczyznę w sercu, wierzyli, że naród przetrwa.

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotniej działającej przy Domu Polskim w Kijowie z okazji obchodów 106. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości przygotowali uroczysty koncert w postaci słowno-muzycznej kompozycji, który odbył się w dniu 15 listopada w Państwowym Muzeum Wybitnych Działaczy Kultury Ukraińskiej im. M. Łysenki w Kijowie. Prowadzącą koncert była dr filozofii, prof., członek korespondent Międzynarodowej Akademii MAFOB Olena Marceniwska – prorektor Kijowskiej Miejskiej Akademii Muzycznej im. R.M. Gliera.

Uroczystość, na którą przybyli także rodzice uczniów, zaszczyliła swoją obecnością konsul Wydziału Konsularnego i Polonii RP w Kijowie – Anna Babiak-Owad.

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotniej działającej przy Domu Polskim w Kijowie z okazji obchodów 106. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości przygotowali uroczysty koncert w postaci słowno-muzycznej kompozycji

Inaugurując świąteczny koncert Dyrektor Domu Polskiego w Kijowie – Pani Maria Siwko przywitała obecnych na sali okazji Święta Niepodległości, zaznaczając: „Historia uczy nas, że wolność nie jest dana raz na zawsze i musimy o nią dbać każdego dnia!”

Konsul Anna Babiak-Owad, składając życzenia organizatorom i uczestnikom koncertu, podkreśliła: „Świętujemy 106. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości tutaj,

w stolicy Ukrainy, która już od dziesięciu lat walczy o utrzymanie swojej niepodległości, ponieważ od 1991 roku Ukraina jest niepodległa. I na własnych oczach przeżywamy to, co przeżywało nasze pokolenie w ciągu 123 lat rozbiorów Polski”.

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotniej, zarówno grupy najmłodszej, jak i starszej, pod troskliwym kierownictwem nauczycielki języka polskiego Pani Heleny Trechub-Ablakimowej przygotowali z tej okazji ciekawy

program, w którym uczcili ten dzień głęboką refleksją nad historią i współczesnością Polski, deklamując wiersze i wykonując patriotyczne utwory muzyczne.

Do Domu Polskiego uczęszczają całe rodziny, które przygotowały też prezentacje na temat odzyskania niepodległości przez Polskę, wśród których można wyróżnić rodzinę Mokbanów, czy też rodzinę Bondarów, rodzinę Sochniczów.

Występ najmłodszych uczniów szczególnie wzruszył widzów, którzy obdarowali dzieci brawami i oklaskami.

Ihor Badiora ma miłość do Polski głęboko w sercu, bo tę miłość przekazała mu jego matka, która była Polką. Podczas koncertu z rozczuleniem przeczytał wiersz Władysława Bełzy „Legenda o garści ziemi polskiej”. Studentka Domu Polskiego Darynka Kóroczko miłość do Polski przekazała w notach i zaczerpowała wykonaniem nokturnów Chopina.

Dom Polski w Kijowie blisko się przyjaźni z Kijowską Miejską

Akademią Muzyczną im. R.M. Gliera. Studenci wokaliści w tym roku zaczęli uczyć się języka polskiego przy Domu Polskim, żeby zagłębić się w kulturę polską. Ich występ zachwylił wszystkich obecnych wigorem i profesjonalizmem i został nagrodzony gromkimi brawami.

Finałowym akordem koncertu stał się wspólny śpiew pieśni „Czerwony Pas”. Patrząc z perspektywy ponad dwustu lat, to chyba jedna z najpopularniejszych polskich piosenek, śpiewa się ją do dziś.

Słowa wdzięczności należą się organizatorom wydarzenia: Pani Dyrektor Domu Polskiego w Kijowie Marii Siwko, nauczycielce języka polskiego Pani Helenie Trechub-Ablakimowej, prowadzącej koncert dr filozofii, prof. Olenie Marceniwskiej, a także wszystkim artystom, od najmłodszych do dorosłych, którzy dostawili widzom niezapomnianych wrażeń i pozytywnych emocji.

Andżelika PŁAKSINA
(Zdjęcia autora)

Występ studentów wokalistów z Kijowskiej Miejskiej Akademii Muzycznej im. R.M. Gliera

7 listopada 2024 roku w Prywatnym Gimnazjum Lingwistycznym odbył się uroczysty koncert z okazji 106. rocznicy Niepodległości Polski, którego organizatorem było Kijowskie Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. Adama Mickiewicza pod kierunkiem prezes, Zasłużonej dla Kultury Polskiej, Walentyny Daszkowskiej.

W wydarzeniu uczestniczyli: honorowa Prezes Zarządu Stowarzyszenia im. Adama Mickiewicza, Zasłużona dla Kultury Polskiej pani Irena Gilowa, członkowie Kijowskiego Polskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego im. Adama Mickiewicza: Ludowy Artysta Ukrainy Wołodimir Zasuchin, były prokurator wojskowy Andrzej Amons, Tamara Sawenko, Nina Smola, Antonina Nesterenko, redaktor naczelna gazety „Dziennik Kijowski” Andżelika Plaksina, poeta i tłumacz Stanisław Szewczenko oraz inni.

W koncercie wzięli udział

uczniowie Prywatnego Gimnazjum Lingwistycznego. Pod kierownictwem nauczycielki języka polskiego, pani Ireny Dudki, uczniowie odegrali scenkę „Rozbiory Polski”.

Uczennica klasy 10, Dasza Petrowa, w pięknej białej sukni symbolizowała Polskę, a chłopcy z klasy 9 przedstawiali Rosję, Austrię i Prusy. Uczniowie przedstawili na schematycznej mapie trzy rozbiory Polski: w 1772 roku, w 1793 roku oraz ostatni – w 1795 roku. Chłopcy związali ręce Daszy Petrowej czarną wstążką, co symbolizowało, że Polska przestaje istnieć jako państwo.

Po 123. latach niewoli Polska w końcu odzyskała niepodległość. 11 listopada 1918 roku został podpisany akt suwerenności, który potwierdzał oficjalną niepodległość Polski. Uczniowie zaprezentowali to na scenie, rozwiązując ręce Daszy Petrowej, które były związane czarną wstążką oraz podnosząc

ją z kolan, co symbolizowało odzyskanie niepodległości Polski. Koncert kontynuował uczeń klasy 7, Daniil Andrijenko, recytując wiersz „Polak mały”. Pani Tamara Sawenko przeczytała wiersz Marii Konopnickiej „Ojczyzna moja”.

Poeta, zasłużony działacz sztuki Ukrainy, Stanisław Szewczenko,

zaprezentował własne wiersze w języku polskim i ukraińskim.

Pan Andrzej Amons przedstawił krótką historię odzyskania niepodległości przez Polskę. Na zakończenie koncertu Ludowy Artysta Ukrainy, Wołodimir Zasuchin, zaśpiewał piosenkę w języku polskim „Czerwone jarmarki”.

Dziś, w tym trudnym dla Ukraińców czasie, Polacy w każdy możliwy sposób pomagają Ukraińcom umacniać Niepodległość Ukrainy, integralność terytorialną i osiągać zwycięstwo w walce z państwem-agresorem Rosją.

Walentyna DASZKOWSKA

„Opowiem Ci o wojnie...”

Gala Konkursu „Opowiem Ci o wojnie...” – młodzież polskiego pochodzenia z Ukrainy opowiada swoje historie

Konkurs

9 listopada w Kijowie odbyła się niezwykła gala konkursu reportaży „Opowiem Ci o wojnie...”, poświęcona historii, emocjom i doświadczeniom młodzieży polskiego pochodzenia z Ukrainy.

Projekt miał na celu zachęcenie młodych ludzi do przedstawienia swoich przemyśleń na temat wojny i jej wpływu na ich życie. Konkurs spotkał się z ogromnym zainteresowaniem – nadesłano 40 prac z różnych zakątków Ukrainy. Spośród nich jury wyłoniło pięciu laureatów w różnych kategoriach, doceniając ich głębokie zaangażowanie i wrażliwość.

Ekspertami w składzie: redaktor naczelny gazety „Dziennik Kijowski” Andżelika Płaksina

Pomysłodawca i główny organizator Konkursu „Opowiem Ci o wojnie...” prezes Związku Polaków Ukrainy Lesia Jermak

przemówienia pomysłodawcy konkursu Lesi Jermak oraz Konsul RP w Kijowie Anny Babiak-Owad, które podkreśliły

emocje i wyzwania, z którymi zmagają się młode pokolenie. Na galę przyjechała młodzież z różnych miast Ukrainy: Irpienia, Kociubińskiego, Żytomierza, Kamieńca Podolskiego, Chmielnickiego, Dunajowca, Boriatyna, Równego, a także licznie reprezentowana młodzież z Kijowa.

Wysłuchano fragmentów prac, które poruszyły serca zebranych – były to słowa pełne odwagi, smutku, ale i nadziei. Na zakończenie wydarzenia rozdano upominki i nagrody, które wręczyli członkowie jury oraz pani Konsul Anna Babiak-Owad.

Po oficjalnej części młodzież, goście i organizatorzy mieli okazję do rozmów przy poczęstunku, co stało się doskonałą okazją do wymiany wrażeń i dalszych inspiracji.

Konkurs „Opowiem Ci o wojnie...” to wyjątkowy projekt, który ukazał siłę młodych ludzi oraz ich gotowość do dzielenia się swoimi doświadczeniami. Z nadzieją na kolejną edycję laureaci i uczestnicy powrócili do swoich domów, zabierając ze sobą nie tylko nagrody, ale także

REPORTAŻ WIDEO: Grupa dziewcząt z Ukraino-Polskiego Sojuszu im. Tomasza Padury

Na zakończenie wydarzenia zwycięzcy otrzymali upominki i nagrody

Konsul RP w Kijowie Anna Babiak-Owad (druga od lewej), członkowie jury: Andżelika Płaksina i Ewa Mańkowska, prowadząca Galę Konkursu Karolina Jermak podczas wręczenia nagrody w kategorii REPORTAŻ MŁODZIEŻY Akimu Bibik z Polskiej Sobotniej Szkoły w Kijowie

oraz prezes Ukraino-Polskiego Sojuszu im. Tomasza Padury Ewa Mańkowska, starannie oceniło wszystkie nadesłane prace. Po długich nadarach nagrody przyznano w następujących kategoriach:

✓ FOTOREPORTAŻ: Jehor Strohanow, Ukraino-Polski Sojusz im. Tomasza Padury.

✓ REPORTAŻ PREZENTACJA: Maria Bondarenko, KPKO ze Stowarzyszenia im. A. Mickiewicza.

✓ REPORTAŻ WIDEO: Grupa dziewcząt z Ukraino-Polskiego Sojuszu im. Tomasza Padury.

✓ REPORTAŻ DZIECI: Tetiana Korobenko z wychowankami Centrum Twórczości Dziecięcej Darnickiej Dzielnicy.

✓ REPORTAŻ MŁODZIEŻY: Akim Bibik, Polska Sobotnia Szkoła w Kijowie.

Uroczystą galę konkursu, profesjonalnie opracowaną i przeprowadzoną przez Karolinę Jermak, uświetniły

znaczenie pielęgnowania polskiej tożsamości oraz wartość opowiadania historii wojennych doświadczeń. Publiczność miała okazję usłyszeć fragmenty najlepszych reportaży – wzruszające słowa, pełne autentycznych przeżyć, oddające trudne

to wyjątkowy projekt, który ukazał siłę młodych ludzi oraz ich gotowość do dzielenia się swoimi doświadczeniami. Z nadzieją na kolejną edycję laureaci i uczestnicy powrócili do swoich domów, zabierając ze sobą nie tylko nagrody, ale także

poczucie jedności i dumy z polskich korzeni.

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2024 roku Projekt REPORTAŻE - MŁODZIEŻ

- UKRAINA realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Partner konkursu - gazeta „Dziennik Kijowski”.

Lesia Jermak, Prezes ZPU
(Zdjęcia: M. Buhera)

I miejsce w kategorii REPORTAŻ PREZENTACJA otrzymała Maria Bondarenko, ze KPKO Stowarzyszenia im. A. Mickiewicza

Uczestnicy, organizatorzy, członkowie jury Konkursu „Opowiem Ci o wojnie...”

Obchody 106. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę

Obchody Dnia Niepodległości w Domu Polonii w Pułtusku, mieście gdzie od początku wojny przebywają goście z Ukrainy, w tym przedstawiciele Związku Polaków Ukrainy.

8 listopada 2024 spotkaliśmy się, aby uczcić 106 rocznicę odzyskania Niepodległości przez Polskę. Odbyło się to wyjątkowe wydarzenie w Polskiej Bibliotece Medycznej im. Zbigniewa Religi. Temat spotkania - „Splątanie losów rodów szlacheckich w kontekście wspólnej polsko-ukraińskiej historii i kultury».

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele konsulatu - Pan Konsul RP Paweł Owad i Pani Konsul Anna Babiak-Owad, pracownicy biblioteki, zaproszeni goście oraz nasi drodzy przyjaciele. Spotkanie rozpoczęła Dyrektor Biblioteki, Pani Tetiana Ostapenko, która serdecznie powitała zgromadzonych gości i podzieliła się fascynującymi historiami o polsko-ukraińskich małżeństwach.

Pan Konsul RP Paweł Owad podziękował za zaproszenie i przekazał gospodarzom książkę o 100-leciu niepodległości Polski. Wiceprezes organizacji OS Polonia, Pani Natalia Tychonczuk, powitała gości, wyraziła wdzięczność gospodarzom za zaproszenie, a następnie przedstawiła prelegentów.

Pani Oksana Szaryj, kierowniczka Sekcji ds. Gromadzenia Zagranicznych Zbiorów Naukowych, wygłosiła pierwszą prelekcję i przedstawiła inspirujący temat „Kobiety Niepodległości” – o niezłomnych kobietach, które wniosły swój wkład w odrodzenie Polski.

Pani Olena Koceruba, dziennikarka, krajoznawczyni i badaczka historii polskich oraz żydowskich społeczności Ukrainy, w swojej prelekcji zabrała uczestników w podróż przez skomplikowaną i głęboką historię, która splata losy Polski i Ukrainy. Jej wystąpienie stało się okazją do głębszej refleksji nad kulturowymi i historycznymi więzami łączącymi nasze narody.

Opowieści o rodach takich jak Branicy, Ostrogscy, Engelhardtowie, Sanguccy i Tarnowscy, które miały swoje majątki zarówno w Polsce, jak i na Ukrainie, pozwoliły lepiej zrozumieć, jak przeplatały się losy obu krajów, tworząc wspólne dziedzictwo kulturowe.

To wydarzenie stało się chwilą zadumy nad znaczeniem naszej wspólnej historii i trwałych więzi, które nadal nas jednoczą.

Inf. OS Polonia

10 listopada w Centrum Kultury Polskiej w Niżynie uczniowie Gimnazjum nr 2 i studenci pod czujnym okiem Pani Weroniki Mandryko – Prezes Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia Polaków „Aster” wzięli udział w programie słowno-poetyckim z okazji Dnia Niepodległości Polski. Złożyli również życzenia Polakom mieszkającym na całym świecie, w któ-

rych podkreślili, że niepodległość jest wartością nadrzędną:

A ty mnie pytasz, czym jest niepodległość?

Oznacza wolność i życie bez strachu.

Oznacza uśmiech szczęśliwego dziecka.

Oznacza spokój niczym niezłamany.

Program przygotowała Pani Wiesława Świerszcz-nauczycielka skierowana przez ORPEG do pracy w Niżynie.

Z Dniem Niepodległości, Polsko!» - uczniowie z Irpienia złożyli najlepsze życzenia Polakom z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Na lekcji rozmawialiśmy o historii odzyskania niepodległości przez Polskę. Stało się to dzięki wytrwałości i ofiarności polskiego społeczeństwa. Rozmawialiśmy też o tym, jak ważne jest, aby obecnie walczyć i bronić swojej niepodległości oraz żyć w wolnym kraju. Z całego serca gratulujemy Narodowi Polskiemu z okazji Dnia Niepodległości i serdecznie dziękujemy za pomoc i wsparcie w dążeniu do naszej wolności!

Pierwszy raz w historii Związku Polaków Ukrainy w Biegu z okazji Dnia Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie uczestniczyła dr hab. n. med. Halina KOZINKIEWICZ, lekarz Kliniki Gastroenterologii, Hepatologii, Zaburzeń Odżywiania i Pediatrii Instytutu „Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka”, Wiceprezes Polskiego Stowarzyszenia Medycznego w Ukrainie im. prof. A. Świącickiego.

Jubileusz

Od niepamiętnych czasów Czernihowszczyznę, a w szczególności Nieżyn, zamieszkiwali i po dziś dzień zamieszkują przedstawiciele wielu narodów i narodowości. Naturalnie, że wielki wkład do rozwoju gospodarczego tego regionu, krzewienia kultury i sztuki włożyli Polacy i dziś ten ich udział promują i kontynuują działacze zrzeszeni w Polskim Kulturalno-Oświatowym Stowarzyszeniu „Aster”, które w tym roku obchodzi swój piękny Jubileusz – 25-lecie działalności.

Głównym nurtem działań Stowarzyszenia jest wieloletnia konstruktywna praca naukowa, prowadzona wspólnie z pracownikami naukowymi Nieżyna, Czernihowa i innych miast, podsumowywana na corocznych konferencjach naukowych, poświęconych badaniom polskich wątków historyczno-kulturalnych Czernihowszczyzny.

Znaczący dorobek stanowi już dziesięć gruntownie opracowanych edycji zbiorów materiałów i artykułów z cyklu „Polacy w Nieżynie”; opracowania dotyczące starodruków z okresu XVI-XVIII st. „Polonika” oraz regularnie przygotowywane aktualne foldery informacyjne.

Ważnym kierunkiem działalności Stowarzyszenia „Aster” jest też regularna praca na niwie

Praca Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” w Nieżynie – ważną cegiełką w wielkiej historii polsko-ukraińskich relacji

kultury i oświaty. Tradycją stało się już organizowanie festiwali kultury polskiej i uroczystych obchodów Dnia Konstytucji, Dnia Niepodległości Polski, Dnia Polonii. Niemalym zainteresowaniem cieszą się pogadanki poświęcone twórczości M. Konopnickiej, odczyty tematyczne w rodzaju „Polska i Ukraina - razem do Europy”. Świetnym pomysłem stały się Festiwale Kuchni Polskiej.

Promienny nastrój, kwiaty, prezenty, gratulacje i życzenia

tomu zbioru „Polacy w Nieżynie”. Prezes Stowarzyszenia „Aster” Weronika Mandryko zwróciła się ze słowem powitalnym do gości i uczestników, zaznaczając m.in.: „Chcę powiedzieć, że dziesiąty tom naszej książki to nasze wspólne dzieło, bo tworzyliśmy je razem. Przekazaliśmy w nim swoje pozytywne emocje i myśli, a przede wszystkim, pokazaliśmy w nim, jak my tworzyliśmy kronikę życia Polaków w Nieżynie”.

Mer miasta Ołeksandr Kodoła, przede wszystkim,

podziękował polskiej społeczności miasta, która rozwija dobrosąsiedzkie stosunki z Polską, a także podziękował Rzeczypospolitej Polskiej i narodowi polskiemu za powszechne i bardzo potrzebne wsparcie dla Ukrainy w ciężkich wojennych czasach.

Konsul RP w Kijowie Paweł Owad podziękował za zaproszenie i możliwość uczestniczenia w takim ważnym wydarzeniu w Nieżynie, zaznaczając: „Promocja dziesiątego tomu zbioru „Polacy w Nieżynie” po-

kazuje, jak silna jest tutaj polska wspólnota i jak ona mocno włączona jest w rozwój miasta. Polacy Nieżyna nie zamykają się w swoim gronie, a wychodzą na zewnątrz, współpracując z Uniwersytetem, z władzami miasta i regionu. I jest to wzorem

Prezes Stowarzyszenia „Aster” Weronika Mandryko podczas prezentacji dziesiątego tomu zbioru „Polacy w Nieżynie”

Delegacja z Kijowa odwiedzająca Centrum Kultury Polskiej w Nieżynie

sukcesu, ciepła i radosna atmosfera - wszystko to zapanowało w dniu 13 listopada w gościnnym i pięknym Nieżynie. Na obchody Jubileuszu z Kijowa przybyli dostojni goście: konsulowie Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Kijowie Paweł Owad i Anna Babiak-Owad, których serdecznie powitali rektor Nieżyńskiego Uniwersytetu Państwowego im. M. Gogola Ołeksandr Samojlenko, prezes Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” w Nieżynie Weronika Mandryko, władze miasta i rejonu. Jednym z ważnych punktów jubileuszowego programu była prezentacja dziesiątego

Wystąpienie młodzieżowego chóru „Switycz”, kierownictwem artystycznym Zasłużonych Działaczek Kultury Ukrainy - Ludmiły Szumskiej i Ludmiły Kostenko

godnym naśladowania. Ważnym jest też, że miejscowe władze dostrzegają obecność polskiej wspólnoty, wspierają ją i wspólnie budują swoją małą ojczyznę”.

Następnie goście z dużym zainteresowaniem zwiedzili Muzeum Starodruków Biblioteki Państwowego Uniwersytetu w Nieżynie im. M. Gogola, gdzie można zobaczyć unikatowe rarytasy drukarstwa polskiego z początku XVI wieku. Po salach muzeum delegację oprowadził kierownik

na którym oddano hołd modlitwą i minutą ciszy. Goście zawitali także do Gimnazjum nr 2, gdzie dyrektor Ludmiła Mاتیach razem z uczniami powitała delegację chlebem i solą. W gmachu gimnazjum znajduje się Centrum Kultury Polskiej, w którym obywatele polskiego pochodzenia dzięki wielorakim przedsięwzięciom poznają bliżej kulturę, język, tradycje i obyczaje swej praojczyzny. Funkcjonuje tu też Polska Szkoła Sobotnia. Polscy dyplomaci przekazali na ręce Pani Prezes materiały informacyjne, książki z zakresu historii i literatury oraz prezenty jubileuszowe.

Podczas spotkania w Centrum Kultury Polskiej prezes

Polskie Kulturalno-Oświatowe Stowarzyszenie „Aster” w tym roku obchodzi swój piękny Jubileusz – 25-lecie działalności

Ciąg dalszy na str. 9

W Muzeum Starodruków Biblioteki Państwowego Uniwersytetu w Nieżynie im. M. Gogola, gdzie można zobaczyć unikatowe rarytasy drukarstwa polskiego z początku XVI wieku

Weronika Mandryko wspomniała o pani Wiesławie Świerszcz, nauczycielkę języka polskiego, skierowaną do pracy w Nieżynie przez ORPEG. Powiedziała, że już od czterech lat pani Wiesława pracuje w Nieżynie. Szkoda, że ze względu na działania wojenne musi wykonywać swoje obowiązki online, ale nieobecność w miejscu skierowania nie obniża jej zaangażowania w działalności Stowarzyszenia. Pani Wiesława bierze udział w każdym ważnym wydarzeniu kulturalnym. Jest autorem artykułów do cyklu „Polacy w Nieżynie”, doskonale łączy zadania dydaktyczne z krzewieniem kultury polskiej.

Wspaniałą kulminacją jubileuszowego programu stał się świąteczny Festiwal Kultury Polskiej, zorganizowany w auli Nieżyńskiego Uniwersytetu Państwowego im. M. Gogola i przygotowany przez członków Stowarzyszenia „Aster”.

Burzliwą owacją widownia przyjęła wystąpienie młodzieżowego chóru „Switycz”, uczestnika międzynarodowych festiwali i koncertów pod kierownictwem artystycznym Zasłużonych Działaczek Kultury Ukrainy - Ludmiły Szumskiej i Ludmiły Kostenko. W jego wystąpieniu znalazły się dzieła muzyczne relewantne dla kultury polskiej, a także ukraińskie pieśni ludowe.

Długo nie ścichały brawa podczas występu legendarnej już Orkiestry Instrumentów Narodowych uniwersyteckiego Wydziału Kultury i Sztuki, laureata szeregu międzynarodowych festiwali i Ukraińskiego Konkursu im. Borysa Ratoszyńskiego, której kierownikiem i dyrygentem jest Zasłużony Artysta Ukrainy, docent Mikołaj Szumski. Zespół zaprezentował publiczności utwory polskie i ukraińskie we własnych aranżacjach, wśród których znalazły się utwory muzyki polskiej, w tym „Polonez” W. Kilara z filmu „Pan Tadeusz” Andrzeja Wajdy.

Na scenie wystąpiły także dzieci i młodzież, członkowie Stowarzyszenia, w tym laureaci krajowych i międzynarodowych konkursów. Występy zakończono uroczystym wręczeniem

wszystkim uczestnikom koncertu Dyplomów Uznania w imieniu Ambasady RP w Kijowie i Stowarzyszenia „Aster”.

Wzruszające słowa uznania brzmiały pod adresem wieloletniej śp. Prezes Feliksi Bielińskiej, która była sercem i duszą Stowarzyszenia. Bez Jej energii, bez Jej zaangażowania niemożliwe byłoby efektywne działanie Stowarzyszenia przez te lata. Bardzo ważnym jest to, że Jej dzieło nadal żyje i Stowarzyszenie potężnie pracuje dzięki staraniom Pani Prezes Weroniki Mandryko.

W toku świątecznego programu Festiwalu rektor Uniwersytetu, władze miasta i regionu, dziękowały Pani Prezes Weronice za ścisłą i owocną współpracę. List gratulacyjny w imieniu Związku Polaków Ukrainy odczytała członek Zarządu Głównego ZPU, redaktor naczelna gazety „Dziennik Kijowski” Andżelika Płaksina.

Składając gratulację konsul Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Kijowie Anna Babiak-Owad pogratulowała Stowarzyszeniu z okazji Jubileuszu i zaznaczyła: „Praca Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” w Nieżynie jest ważną cegiełką w wielkiej historii polsko-ukraińskich relacji. Jest to organizacja niezwykle aktywna i stanowi bardzo ważną część społeczeństwa obywatelskiego Ukrainy”. A potem gościnni gospodarze tradycyjnie zaprosili zebranych na uroczystą kolację w przytulnej kawiarni „Autograf”, znajdującej się w samym centrum miasta. Jej uczestnikami i gośćmi troskliwie opiekował się gospodarz kawiarni - wieloletni aktywny działacz Stowarzyszenia „Aster” Wołodymyr Mamedow - radny Rady Miejskiej Nieżyna (czterech kadencji) poeta, mecenas i filantrop. Tutaj, w nieformalnej atmosferze, zebrani mieli okazję porozmawiać, podzielić się wrażeniami o wieloaspektowej pracy Stowarzyszenia oraz rozważyć zamierzenia na przyszłość.

Andżelika PŁAKSINA
(Zdjęcia autora)

Wystawa pt. „Ukraina – Polska”

W ramach obchodów Narodowego Święta Niepodległości Polski 12 listopada br. w kijowskiej Galerii „Митець” (ul. Wetyka Wasylkiwska 12) odbyło się uroczyste otwarcie wystawy prac ukraińskich malarzy polskiego pochodzenia Mikołaja Skobelskiego i Bogdana Rodiuk-Czekana pt. „Ukraina – Polska”, zorganizowanej przy wsparciu Ambasady RP w Kijowie.

Podkreślając różne aspekty życia, artyści pracują nad swoimi obrazami w różnych technikach – pan Skobelski w stylu klasycznym, pan Rodyuk-Czekan jako mistrz cyfrowego malarstwa.

Wernisaż zaszczyliła swoją obecnością konsul RP w Kijowie Anna Babiak-Owad, która ciepło i serdecznie przywitała wszystkich obecnych w galerii, podziękowała też wszystkim, którzy przyczynili się do tego, że niniejsze otwarcie wystawy odbyło się.

Na otwarciu przybyli czcigodni goście, dyplomaci, członko-

W obrazach Mikołaja Skobelskiego widoczna jest impresjonistyczna pasja kolorystyczna, fascynacja barwami. Błękity, zielenie, fioletoy przenikają się, niekiedy nakładają jedno na drugie tworząc pejzaż jedyny w swoim rodzaju. Malarstwo Mikołaja Skobelskiego wpisuje się w tradycję sztuki impresjonizmu. Impresjonizm stanowi dla artysty punkt wyjścia, jest inspiracją do tworzenia własnego świata, w którym kolory pulsują, kształty nabierają wyrazistości, [...]. Jest w nich (obrazach) natura, która raz uspokaja, kiedy

i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej nadał Mikołajowi Skobelskiemu Odznakę Honorową «Zasłużony dla Kultury Polskiej» (Anna Gocłowska, Skobelski, AFW Mazury 2023)

Bogdan Rodiuk-Czekan ukończył Kijowską Państwową Akademię Sztuk Dekoracyjno - Stosowanych i Designu Mychajła Bojczuka, gdzie eksplorował różne style i techniki artystyczne. Osobiste elementy z historii rodziny, w tym stare fotografie i dokumenty, często odnajdują miejsce w jego obrazach.

Główny organizator przedsięwzięcia konsul RP w Kijowie Anna Babiak-Owad zainaugurowała otwarcie wystawy

wie organizacji polskich Kijowa, dziennikarze, wielbiciel sztuki, koledzy artystów.

Wystawę otworzyła dyrektor Galerii „Митець” Kijowskiej Organizacji Narodowego Związku Artystów Ukrainy Pani Karina Krawec. „Митець” to jedna z najstarszych galerii w Kijowie i na Ukrainie, otwarta dla miłośników sztuki w 1954 roku. Można tu podziwiać historię sztuki ukraińskiej na różnorodnych wystawach organizowanych przez Związek Artystów jak też zapoznać się z dziełami znanych współczesnych artystów.

Mikołaj Skobelski od ponad czterdziestu lat mieszka w Kijowie. W 2008 roku został przyjęty w poczet członków Narodowego Związku Artystów Ukrainy[...]

indziej budzi niepokój, a zawsze skłania do refleksji nad pięknem świata. Prace artysty zostały zauważone i docenione, znajdują się w zbiorach Narodowej Galerii Sztuki ZACHĘTA w Warszawie, w Muzeum w Gliwicach, a także u prywatnych kolekcjonerów w Ukrainie, Polsce, Anglii, Francji, Japonii, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i wielu innych krajach. W 2023 roku Minister Kultury

Poprzez misternie nakładane warstwy farby, atramentu i kolarzy oraz zintegrowane nowatorskie techniki w sztuce wizualnej i cyfrowej, jego obrazy osiągają wielowymiarową jakość.

Wystawa prac jest prezentem Ambasady RP dla mieszkańców Kijowa i gości stolicy, przeto zapraszamy wszystkich chętnych do jej obejrzenia.

Andżelika PŁAKSINA
(Zdjęcia autora)

Tylko fakty

– Skąd się zjawiała Wasza organizacja?

– Nasze Stowarzyszenie „Dom Polonii na Wschodzie” (DPnW) założyliśmy w kwietniu 2015 w Charkowie, razem z naszą koleżanką wiceprezes Tetianą Paszko z Iwano-Frankiwska. Stowarzyszenie powstało jako organizacja non-profit pozarządowa, społeczna, dla zjednoczenia Polaków i osób pochodzenia polskiego. Najpierw – uchodźców z terenów obwodów donieckiego i ługańskiego, okupowanych przez Rosję.

– A więc od pierwszych dni powstały problemy?

– Bo się okazało, że działalność organizacji jest potrzebna nie tylko dla tej kategorii osób. Przybyli do nas ludzie, którzy mając polskie pochodzenie i narodowość, nie byli w stanie udowodnić tego dokumentalnie, potrzebowali pomocy w poszukiwaniach archiwalnych, wyjaśnieniu Ustawy o Karcie Polaka, nauki kultury i języka polskiego, historii i geografii Polski. Zdając sobie z tego sprawę od pierwszych dni istnienia organizacja zaczęła koncentrować się na promocji Polski jako państwa UE, poprawie stosunków polsko-ukraińskich w ramach „dyplomacji ludowej”, wyświetlaniu okresów wspólnej historii obu narodów i państw.

– Ten ogrom pracy potrzebował zaangażowania wielu wykonawców i sympatyków...

– Przeprowadziliśmy aktywne poszukiwania osób w organach samorządu lokalnego i mediów, innych zainteresowanych partnerów, gotowych do współpracy ze Stowarzyszeniem. Nawiązaliśmy i utrzymujemy aktywne stosunki robocze z Radą i Administracją obwodową, z Redaktorem naczelnym regionalnego TV „SIMON”, wydawnictwem „Złote Strony”. W ramach współpracy z Pałacem Dzieci i Młodzieży obwodu charkowskiego założono Klub Polsko-Ukraińskiej Współpracy „InterKlub”. Zaczął pracować Klub Polskiego Kina. Od lipca 2022 Dom Polonii na Wschodzie również jest członkiem Rady Wolontariackiej obwodu charkowskiego.

– Rozwijając działalność na Wschodzie, niewątpliwie, jako Polacy, mentalnie podobno byliście już w Polsce...

– Nie tylko w myśleniu, ale w czynie. Przez kontakty osobiste nawiązaliśmy współpracę z osobami i organizacjami w Polsce. Pierwszymi ważnymi faktami tej współpracy było przyjęcie przez Polskę 40 dzieci i 4 opiekunów z 7 różnych organizacji polonijnych ze wschodu Ukrainy na odpoczynek do Ojczyzny Przodków w czerwcu-lipcu 2016 r. oraz Międzynarodowa Konferencja

BEZ TRĄB I BĘBNÓW

O pracy polonijnej można gadać wzniośle, długo i ciekawie, mimo że ogólnikowo i bez pożytku. A można bez żadnej pychy i reklamy położyć na biurko sprawozdanie o wynikach roboty. Akurat mam przed sobą sto trzydzieści trzy pozycje takiego sprawozdania pewnej organizacji społecznej, na czele z Prezesem panem Aleksandrem GIEDROYCIEM i wiceprezes panią Tamarą RODENKO, którzy zgodzili się opowiedzieć o swojej działalności.

Po Katyńskim Maratonie Rowerowym

Studencka „Ukraina-Polska” w Poznaniu (kosztem partnerów z Polski).

Od tamtego czasu duże kroki poczyniono w działalności kulturalno-oświatowej Stowarzyszenia. Wykładaliśmy język polski dla dzieci (np. w muzycznej szkole-internacie, w Pałacu Dzieci i Młodzieży obwodu charkowskiego, w Edukacyjno-Wychowawczym Centrum (EWC) „Harmonia”), dla dorosłych (np. dla współpracowników naszego mecenasa firmy AXIOM SL), w Letniej Szkole Języka Polskiego i innych. Mieliśmy kilka własnych kursów języka polskiego i historii Polski oraz 10 wykładów, w tym profesorów ze stopniami naukowymi.

– A tam, gdzie są naukowcy, tam logicznie prowadzi się praca naukowa...

– Pogłębiając naukowo-badawczy kierunek naszej pracy, przeprowadziliśmy archiwalne poszukiwania, przygotowanie materiałów i wydruk książki-poradnika „Geneza polskiej diaspory Charkowa w latach 30. XX st.”, prezentację na naukowym sympozjum „Rozstrzelane odrodze-

nie. Aspekt słobożański” (kosztem własnym, z dofinansowaniem przez Konsulat Generalny RP). Wielkie zainteresowanie wzbudził wykład Prezesa DPnW na naukowym sympozjum historycznym „Jerzy Giedroyc i jego rola w stosunkach Ukrainy i Polski” oraz publikacja w paryskiej „Kulturze” – „Rozstrzelane odrodzenie”.

– Widzimy, że DPnW ciągle się orientuje i czynnie reaguje na nowe wymogi czasu. W jaki sposób Państwu się to udaje?

– Wokół DPnW nadal tworzyliśmy nowe placówki córeczki, między innymi, prężnie działają: Polskie Centrum Dialogu Europejskiego, Porozumienia, Informacji i Edukacji „Collegium Polonicus” (w tym dla liderów samorządów szkolnych obwodu charkowskiego), klub-przedszkole „POLAK MAŁY”, Genderny Damski Klub „Koleżanki ze Wschodu”, kółko lekarzy polskich i in.

Staraliśmy się zachęcić do partnerstwa jak najwięcej fachowców. A stąd nadajemy dla członków naszego Stowarzyszenia jakościową po-

moc prawną, pomoc w udokumentowaniu potwierdzeniu pochodzenia polskiego, pomoc medyczną oraz gospodarczą (np. w przeniesieniu biznesu członków Stowarzyszenia z Ukrainy do Polski). Również działa sekcja sportowa.

– Jak Państwu się układają stosunki z władzą miejscową w Ukrainie?

– Na poziomie władzy lokalnej wypracowaliśmy pełne zaufanie i mamy zasłużony autorytet. Dlatego kosztem budżetu obwodu charkowskiego udało się nam wprowadzić fakultatywny kurs języka polskiego w ukraińskiej szkole nr 105 Charkowa oraz w szkole nr 77. Mamy dobre kontakty i współpracujemy z Charkowską Radą Obwodową, dzięki czemu zorganizowaliśmy w marcu 2023 roku w Pułtusku, razem z władzą miejscową, Polskie Forum Współpracy Polsko-Ukraińskiej „Ramię Przyjaciela”. Na Forum byli zaproszeni przedsiębiorcy i władza lokalna obwodu charkowskiego, podpisano memorandum o współpracy w odbudowie Charkowszczyzny.

– Właśnie realizacja inicjatyw Państwa, wspólnie z zainteresowanymi po obu stronach granicy, sprawia największe wrażenie. Na jakie przykłady tej codziennej działalności chcielibyście Państwo zwrócić uwagę czytelników?

– Aktywnie uczestniczyliśmy w organizacji licznych polskich imprez kulturalnych, których dziesiątki przeprowadziliśmy co roku nie tylko dla Polonii Charkowa i obwodu, a dla dzieci i ich rodziców, młodzieży, pracowników przedsiębiorstw, firm i instytucji państwowych. Do udziału zawsze zaprasza-

my kierownictwo Konsulatu Generalnego RP w Charkowie i przedstawiciele administracji obwodu charkowskiego.

Zaznaczmy tylko niektóre z szeroko wiadomych, najbardziej popularnych, wielokrotnie, tradycyjnie (i nietradycyjnie) przeprowadzanych imprez. Otóż, ponad 80 osób bierze udział w corocznym świętowaniu i uroczystościach z okazji Dnia Niepodległości Polski, z konkursami, nagrodami i częstowaniem smakołykami.

Festiwalne pokazy polskiego kina w restauracji „Royal M” członka DPnW pani Iryny Malejowej oraz koncerty polskich artystów (np. charytatywny koncert saksofonisty prof. dr. hab. Ryszarda Żołędzińskiego z Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu).

Liczne, w tym wspólne, konkursy i projekty (np. wspólny projekt z Fundacją „SlowBeskid” i Energodarskim Młodzieżowym Klubem Kultury Polskiej im. Henryka Sienkiewicza). Wspólny charytatywny projekt z PWSW – Państwową Wyższą Szkołą Wschodnioeuropejską w Przemysłu – zdalna nauka języka polskiego, jako staż dla studentów-polonistów i nauka skierowana dla członków organizacji, zamieszkałych na wioskach i małych osiedlach obwodu charkowskiego. Polsko-ukraiński projekt wspólnego letniego obozu dla dzieci z Ukrainy i Polski „Leśna polana” na wschodzie Ukrainy w obwodzie charkowskim. Wspólny z EWC „Harmonia”, Fundacją „Polonia International” (Bruksela) i szkołą nr 10 im. Panny Marii we Lwowie projekt „Wschód i Zachód razem. Polska spuścizna narodowa na Ukrainie (Charków-Iwano-Frankiwska-Lwów)”.

Przeprowadziliśmy ponad 100 rozmaitych imprez tematycznych i tradycyjnych, np.: wspólne Wigilie i spotkania opłatkowe w katedrze Narodzenia dla dzieci (w EWC „Harmonia” i przedszkolu „Bdżiłka”), uczestniczyliśmy we wspólnej modlitwie i uroczystości Wielkanocnej. Zorganizowaliśmy imprezy „Z Polską w sercu”, wzięliśmy udział w otwarciu XXV Międzynarodowego Muzycznego Festiwalu w Charkowie, we wspólnym świętowaniu

Na Forum „Ramię przyjaciela” w Pułtusku

Ciąg dalszy na str. 11

Formujemy paczki humanitarne dla kolejnego konwoju

Zakończenie ze str. 10

tlustego czwartku dla dzieci i pisaliśmy dyktando w Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Uczestniczyliśmy w Międzynarodowym Okrągłym stole „Henryk Józewski i jego wizja związków polsko-ukraińskich” itd. Razem z Konsulatem Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Charkowie i motocyklistami Międzynarodowego Rajdu Katyńskiego zawsze uczestniczyliśmy w tradycyjnych uroczystościach i Mszach Świętych na Cmentarzu Ofiar Totalitaryzmu w Charkowie, w corocznym Biegu Katyńskim oraz w wielu innych imprezach i uroczystościach, powiązanych z kulturą i tradycjami narodowymi Polski.

- A jak się rozwija medycyna-zdrowotny kierunek działalności Państwa?

- Jako przykład zaznaczę tylko trzy z wielu naszych działań programowych. Tak, w ramach charytatywnego programu humanitarne „Widzę świat” (idea pani wiceprezes Tamary Rodenko), razem z partnerami, podjęliśmy bezprecedensową akcję - zorganizowaliśmy bezpłatne badanie wzroku u dzieci, które uczą się języka polskiego w dziewięciu klasach EWC „Harmonia”, małych dzieci i pracowników „Harmonii” oraz dla dzieci w Szkole-Internacie Muzycznym obwodu charkowskiego i pracowników Internatu (razem około 450 osób, lekarz - członek DPnW pani Natalia Seliwanowa). Prywatna przychodnia członka DPnW pana Aleksandra Zołotariowa „Doktor Charków” zawsze otwarta jest dla członków Stowarzyszenia, gdzie mogą otrzymać bezpłatną opiekę medyczną i, w razie potrzeby, wykwalifikowane leczenie i pomoc.

Również zwrócę uwagę na projekt charytatywny zorganizowany i wprowadzony osobiście przez panią wiceprezes Tamarę

Rodenko (we współpracy z centrum społecznym św. Elżbiety w Caritas Spes Charków) - gabinet diagnostyki ultrasonograficznej, prowadzony przez prof. dr. hab. R. Abdullaewa i konsultacje endokrynologiczne przez Prezesa Kółka Lekarzy Polskich DPnW, Honorowego Pracownika Nauki i Edukacji Ukrainy prof. dr. hab. O. Chyżniak.

- Czy coś się zmieniło w charakterze pracy Stowarzyszenia od momentu zwiększenia skali wojny w lutym 2022 roku?

- Tak, zmieniliśmy się wszyscy. Na pierwszy plan wyszedł problem bezpieczeństwa i wsparcia humanitarne. Przy pomocy naszego Stowarzyszenia 50 rodzin (razem z dziećmi, prawie 130 osób) pochodzenia polskiego i Polaków wyjechało na stałe do Polski, wiele osób dokumentalnie potwierdziło pochodzenie polskie i otrzymało Kartę Polaka.

W odpowiedzi na nowe zapotrzebowania, również zmienił się charakter naszej działalności. Zaczęliśmy organizować dostawę niezbędnych rzeczy: podręczniki języka polskiego dla uchodźców z Ukrainy, przyjęliśmy konwój humanitarny dla 1-go Miejskiego Szpitala w Charkowie, konwój humanitarny z Włoch dla maluchów w Domu Polonii w Pułtusku od partnerów z Turynu, konwoje humanitarne dla Samorządu Wysoczańskiego obwodu charkowskiego, konwoje humanitarne dla członków DPnW w Charkowie, konwoje do Domu Polonii w Pułtusku z Banku Żywności w Piszui, dzięki Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, z Banku Żywności w Ciechanowie), in.

Wśród wielu podobnych, szczególnie zaznaczę 14-tonowy duży konwój do Charkowa dla członków DPnW i Samorządu Wysoczańskiego obwodu charkowskiego, przy wsparciu Fundacji „Pomoc Polakom na

Wschodzie” oraz konwoje humanitarne do Letyczowa dla obu charkowskich Domów Dziecka i przesiedleńców z Charkowa.

Tylko w 2022 roku nami dostarczono 30 konwojów dla uchodźców w Polsce i 15 dla mieszkańców Charkowa i Letyczowa na Ukrainie. Ten rodzaj naszej działalności prowadzimy nadal.

- Na pewno aktywna działalność Państwa była zauważona przez media?

- Zauważona na skutek naszych własnych starań. Szczególnie, kiedy podaliśmy kilka dziesiątków naszych publikacji na FB w seriach „Talenty DPnW” i „Wspaniali członkowie DPnW”, a potem po przygotowaniu, wydaniu i prezentacji na Uniwersytecie Karazińskim książki „Losy Polaków Charkowszczyzny w latach „czerwonego terroru” na Ukrainie” (tom 1 i 2).

Mieliśmy bardzo pozytywny rezonans, kiedy zorganizowaliśmy w Warszawie spotkanie z rodziną p. Lidii Brawer z rodziny represjonowanych Polaków i wywiad na „Radio Wnet”, dotyczący pracy naszej organizacji „Dom Polonii na Wschodzie”. Zaznaczono naszą obecność w artykułach kwartalnika „White Eagle” (USA), gdzie dla polskiej diaspory Stanów opowiadamy o wojnie rosyjsko-ukraińskiej. Wtedy i wywiad Prezesa DPnW na Polskim Radiu dla Zagranicy (redakcja ukraińska) ukazał się na antenie.

- Jak zawsze, zapytam na puentę: Czym serce się uspokoi?

- Nasza organizacja jest odznaczona wieloma listami podziękowania, Dyplomami i Honorowymi Certyfikatami Rady Narodowych Organizacji Ukrainy, Rady Obwodu Charkowskiego, Humanitarnej Fundacji REYBUDHELP, Charkowskiej Rady Obwodowej, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, Administracji Słobożańskiego rejonu Charkowa, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Fundacji „True Help” i td. Wiceprezes pani Tamara Rodenkoodznaczona Dyplomem i statuetką Międzynarodowego Festiwalu Filmowego „Drzwi do Wolności”. Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2018 r. Prezes DPnW został odznaczony „Srebrnym Krzyżem Zasługi” Rzeczypospolitej Polskiej.

Ale to wcale nie jest powodem dla uspokojenia się w miękkim fotelu dla marnowania czasu przed telewizorem. Za dużo mamy pracy, bez trąb i bębnow...

- **Dziękuję szanownym Państwu, pani Tamaro i panie Aleksandrze, za ciekawą rozmowę.**

**Pytania zadawał
Eugeniusz GOLYBARD**

Informacje z Kołomyi**Święto w gronie przyjaciół**

Od 1997 roku dobrą tradycją w Kołomyi na Przykarpaciu w Towarzystwie Kultury Polskiej „Pokucie” i Polskiej Sobotniej Szkole im. St. Wincentza stało się upamiętnianie każdej rocznicy Niepodległości Polski.

Uroczysta akademii w szkole

Tę listopadową sobotę pogoda była pochmurna, ale w pomieszczeniu szkoły nastroje były świąteczne. Podniosłość odczuwana była wszędzie. Gościliśmy delegację dwóch klubów „Rotary” z Zamościa na czele z kierownikami: Bogdanem Szymańskim i Ryszardem Łuczynem, opiekujących się szkołą, Konsul Generalną Konsulatu RP we Lwowie Dianę Graczyk, Gubernatora elekta Rotary Polska Grega Gregorczyka i Prezydenta elekta Rotary Ukraina Wołodomyra Bondarenko.

Przed odwiedzinami Kołomyi rotarianie z Zamościa wstąpili w Iwano-Frankiwsku do obwodowego centrum dla niemowląt i wcześniaków, gdzie wręczyli niezbędne leki, różne aparaty medyczne na kilka tysięcy dolarów.

Przed uroczystościami odbyło się na kołomyjskim polskim cmentarzu upamiętnienie bohaterów o wolność. Jest to największa nekropolia na Kresach. Dziś doskonale wiemy i rozumiemy, że w każdej wojnie są jeńcy i internowani. Tak też było w 1918 roku podczas wojny polsko-ukraińskiej. Właśnie od 6 grudnia 1918 roku na terytorium ZUNR w Kołomyi w 7 barakach bez podłogi i ogrzewania, gdzie temperatura dochodziła do -22 stopni, przetrzymywano do 5000 osób - głównie Polaków, ale też Niemców, Węgrów, Rumunów, Ukraińców. Od głodu, chłodu i tyfusu zmarło od 800 do 1300 internowanych. Pochowano ich w północnej części cmentarza, ustawiono pomnik w kształcie krzyża oplecionego masywnym łańcuchem. Tu delegacje złożyły wiązanki kwiatów w biało-czerwonych barwach. Każdy stał w zadumie i myślał o obecnej napaści Rosji na Ukrainę.

W szkole uroczysta akademii zaczęła się od wykonania hymnów Polski i Ukrainy. A potem chór z zespołu „Kwiaty Pokucia” zaśpiewał patriotyczne piosenki z tamtych czasów. Bardzo spodobały się wszystkim deklamowane wiersze. „Hej, sokoły” podchwyciła cała sala.

- Jesteście wspaniali - podkreśliła po występie Pani Konsul Diana Graczyk. Zamojski gość Bogdan Szymański szczerze powiedział, że jakby dzieci dłużej występowały, to oni chyba ze wzruszenia zapłakaliby. Drugi Prezydent Rotary Ordynacki Ryszard Łuczyn obiecał pomóc szkole z ogrzewaniem w zimie. Goście nie zapomnieli o seniorach, im też wręczono upominki.

Osobno Polacy podziękowali Prezes TKP i dyrektor szkoły Pani Stanisławie Kołusenko-Patkowskiej za przygotowanie jak zawsze na wysokim poziomie obchodów święta. Jej społeczna praca od 27 lat zasługuje na uznanie. Pani Stanisława jest z powołania dyrektorem i społecznikiem, bo stara się, żeby polska mowa i polskość tu zawsze istniały. Na koniec był poczęstunek: słodczyce i gorąca herbata. Spotkanie pozostanie wszystkim na długo w pamięci. I jak zawsze sprawdza się przysłowie - Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.

**Roman WORONA,
członek TKP „Pokucie”, dziennikarz z Kołomyi**

Polska delegacja na kołomyjskim cmentarzu 9 listopada razem z prezesem TKP «Pokucie» Stanisławą Kołusenko-Patkowską (druga od prawej)

RYSOWNICY POLSCY

Kiedys Holender marzył, żeby jego syn ożenił się z Holenderką. Później marzył już, żeby jego syn ożenił się z białą kobietą. Teraz marzy, by jego syn ożenił się z kobietą.

* * *

Rozbitek z zatopionego statku ostatkiem sił dopływa do bezludnej wyspy i ze zdumieniem widzi, że na brzegu stoi jego żona i woła:

- Gdzie ty się znowu podział?! Przecież statek zatonął już wczoraj!

* * *

Początkujący poeta do żony:

- Nie mogę nigdzie znaleźć wiersza, który wczoraj napisałem. Może nasz Michałek go wyrzucił?
- No co ty? On jeszcze nie umie czytać.

* * *

Adwokat pyta swojego klienta:

- Dlaczego chce się pan rozwieść?
- Bo moja żona cały czas szwenda się po knajpach!
- Pije?
- Nie, łązi za mną!

* * *

Spotykają się dwaj kumple ze studiów.

- Wiesz co, Edek? Jak sobie pomyślę jaki ze mnie inżynier, to aż się boję iść do lekarza!!!

* * *

- Halo. Czy to Stacja Krwiodawstwa?
- Nie. Urząd Skarbowy.
- A to przepraszam, pomyłka.
- Nie szkodzi. Dużo się pani nie pomyliła.

* * *

Umarł producent broni i poszedł do nieba.

- Witaj dobry człowieku. Czy zrobiłeś w życiu coś złego? Pyta Pan Bóg.
- Broń Boże.

WARTO ZWIEDZIĆ

Czy wiesz, że na terenie Polski znajduje się aż 419 zamków? Przeważnie zostały z nich same ruiny, jednak kilka z nich zachowało się w niemal nieskazitelnym stanie.

ZAMEK W KSIĄŻU

Trzeci co do wielkości zamek w Polsce (zaraz po zamku w Malborku i Zamku Królewskim na Wawelu) położony jest na terenie Książańskiego Parku Krajobrazowego. Jest elementem Szlaku Zamków Piastowskich. Słynie przede wszystkim z tego, że od 1941r. był jedną z kwater Adolfa Hitlera. W tym samym czasie w piwnicach zamku przechowywano część zbiorów berlińskiej Biblioteki Państwowej.

Turyści mają możliwość zwiedzania imponujących komnat. Wokół zamku znajdują się przepiękne ogrody, imponująca stadnina koni oraz restauracja, gdzie serwowane jest pyszne jedzenie.

Sugestie zawarte w poniższym, napisanym 147 lat temu, wierszu wybitnego polskiego poety i dramaturga nie straciły na aktualności...

DAREMNE ŻALE

Daremne żale – próżny trud,
Bezsilne złorzeczenia!
Przeżytych kształtów żaden cud
Nie wróci do istnienia.

Świat wam nie odda, idąc wstecz,
Znikomych mar szeregu –
Nie zdoła ogień ani miecz
Powstrzymać myśli w biegu.

Trzeba z żywymi naprzód iść,
Po życie sięgać nowe...
A nie w uwiędłych laurów liść
Z uporem stroić głowę.

Wy nie cofnicie życia fall!
Nic skargi nie pomogą –
Bezsilne gniewy, próżny żal!
Świat pójdzie swoją drogą.

Adam ASNYK (1877 r.)

MYŚLI WIELKICH

✓ Tylko dwie rzeczy są nieskończone –
wszechświat oraz
ludzka głupota, choć nie
jestem pewien, co do tej
pierwszej.

(Albert Einstein)

✓ Duch języka objawia się
najwyraźniej w jego
nieprzetłumaczalnych
słowach.

(Ebner-Eschenbach
Marie)

✓ Przejdzie. Wszystko
przechodzi. Nie ma
gorszego snu jak życie
i też przechodzi.

(Marek Hlasko)

✓ Droga do sukcesu
pełna jest kobiet
popychających swych
mężów.

(Ignacy Paderewski)

RADY SPOD LADY

Przechowywanie warzyw

- Ziemiaki, które wykiełkują od długiego przechowywania, są nie tylko niesmaczne, ale też niezdrowe. Aby nie dopuścić do tego procesu wrzuć do nich kilka świeżych jabłek.
- Łatwo psujące się warzywa liściaste tj. sałatę, szczypiorek, dymka czy seler naciowy są o wiele lepsze w smaku, jeśli przechowuje się je w wodzie. Należy je trzymać w lodówce, z łądżkami zanurzonymi w wodzie.
- Pomidory i ogórki smakują najlepiej, gdy przechowywane są w temperaturze pokojowej, a nie w lodówce.

PRZYSŁOWIA NA LISTOPAD

- ◆ Grzmot listopada dużo zboża zapowiada.
- ◆ W listopadzie goło w sadzie.
- ◆ Na świętego Andrzeja (30 XI), trza kozucha dobrodzieja.
- ◆ Słońce listopada mrozy zapowiada.

BIBLIOTEKI POLSKIE

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka

Argentyńskim poeta Jorge Luis Borges opisywał wszechświat jako wysnioną Bibliotekę o nieokreślonej liczbie sześciobocznych galerii, nieskończenie wielu piętrach, spiralnych schodach i wszystkich książkach świata. Namiastkę tajemniczości tej utopijnej wizji udało się zachować autorom książki dwóch katowickich uniwersytetów – śląskiego i ekonomicznego. Niełatwo oszacować liczbę kondygnacji ani wielkość księgozbioru ułożonego na blisko 60 km półek. Wnętrze wykonane z geometryczną precyzją daje poczucie harmonii i wyciszenia. Wyjątkowy klimat tworzą również okna: w dzień przez 4 tys. przeszklonych szczelin wpada rozproszone słońce, natomiast po zmierzchu sztuczne światło układa mozaikę ciemnych i jasnych pól na powierzchni budynku.

Bryła o kształcie dwóch przenikających się prostopadłości różnej wielkości idealnie komponuje się z urbanistycznym krajobrazem Katowic. Intensywny kolor piaskowca (mieszkańcy nazywają gmach „rudzielcem”) to ukłon w stronę ceglanej zabudowy sąsiednich obiektów przemysłowych czy śląskich famiłek. Wielokrotnie nagradzaną realizację powołano do życia w 2012 r.

Zespół redakcyjny:

Andżelika Płaksina – redaktor naczelny,
Rościsław Raczyński – z-ca red. nac.,
Eugeniusz Gołybard – redaktor,
Stanisław Szewczenko – redaktor,
Leszek Wątróbski – korespondent,
Lesia Jermak – korespondent,
Katarzyna Skoczela – korespondent,
Anatol Zborowski – korespondent,
Łarysa Kaszczuk – księgowość.

Numer przygotowało Kolegium Redakcyjne
reprezentujące organizacje Polaków Ukrainy.

